

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА
КАФЕДРА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА
КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи
та соціальних питань і розвитку
Львівського національного університету
імені Івана Франка доц. Різник С.В.

_____ 2022 р.
«____» _____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

галузь знань **08 «Право»**
спеціальність **081 «Право»**
для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
вибіркова навчальна дисципліна.
юридичний факультет

Львів – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційне право» для студентів за галуззю знань 08 «Право», спеціальністю 081 «Право» у межах освітньої програми ОС Бакалавр, 2022 р.

Розробники:

Самагальська Юстина Яромирівна – доцент кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права, кандидат юридичних наук.

*Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол № 1 від 30.08.2022)*

**Завідувача кафедри
інтелектуальної власності, інформаційного
та корпоративного права _____ проф. Яворська О.С.**

«___» _____ 2022 року

Схвалено Вченою Радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право» у межах освітньої програми ОС Бакалавр) Протокол від «30» серпня 2022 року № ____

«___» _____ 2022 р.

Голова _____ проф. В.М. Бурдін

Самагальська Ю.Я., 2022 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 08 «Право»	Вибіркова	
	Спеціальність 081 «Право»	Рік підготовки:	
3-й			
Семестр			
6-й			
Загальна кількість годин 90	Освітньо-професійна програма ОС бакалавра	Лекції	
		16 год.	
Практичні			
16 год.			
Самостійна робота			
58 год.			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,5		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 2,75

Мова навчання: українська

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення курсу – засвоєння студентами теоретичних знань у сфері правового регулювання інформаційних відносин, що виникають з збиранням, використанням, зберіганням та поширенням інформації, а також набуття практичних навичок для вирішення конкретних юридичних ситуацій.

Завданням вивчення даного курсу - полягає у засвоєнні студентами знань про джерела правового регулювання інформаційних відносин, що виникають з використанням інформації, про суб'єктів інформаційних правовідносин, про інформацію як об'єкт таких відносин, про особливості здійснення та захисту права на інформацію та права на приватність, а також правове регулювання

діяльності засобів масової інформації, інформаційних агентств, а також правовій статус журналіста.

Студенти повинні виконувати письмові роботи і розв'язувати задачі до практичних занять відповідно до навчального плану. З метою самоконтролю студентам доцільно розв'язувати задачі з програми курсу, складати проекти відповідних документів (договори, позовні заяви тощо).

Результати навчання. В результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати:

- поняття, предмет та метод інформаційного права;
- джерела правового регулювання суспільних відносин у галузі інформаційного права;
- сутність поняття «право на інформацію»;
- правові засади діяльності засобів масової інформації;
- правовий статус журналістів;
- правові засади доступу до публічної інформації
- право на прайвесі.

уміти:

- правильно застосовувати законодавство, що регулює суспільні відносини у галузі інформаційного права;
- робити висновки про правомірність функціонування засобів масової інформації;
- складати проекти процесуальних документів (позовні заяви, заяви про забезпечення позову, заяви про забезпечення доказів, клопотання тощо);
  - аналізувати практичні казуси.

Мета спецкурсу полягає у формуванні необхідних теоретичних знань і практичних навиків, які дозволять розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної та дослідницької діяльності у контексті формування оптимальних форм правової охорони суб'єктів медіа права та набуття практичних навичок для вирішення конкретних спорів, що в подальшому стане цінним інструментом під час виконання професійних обов'язків, у ознайомленні студентів з проблематикою правового регулювання медіа ресурсів в Україні та з нормативно-правовими актами та судовою практикою у цій сфері, навчити застосовувати теоретичні положення на практиці.

Очікується, що студенти набудуть окремі практичні компетентності:

- СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи конституційного права у правотворчості та в процесі застосування інститутів медіа права щодо оволодіння фундаментальними знаннями стосовно правової природи засобів масової інформації, вміння розмежовувати способи правової охорони різних видів інформації.

- СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення органів публічної адміністрації, що розглядають інформаційні спори, давати розгорнуту юридичну аргументацію. Уміти аналізувати позовні заяви, скарги, судові рішення на предмет відповідності вимогами законодавства в медіа сфері.

Розвинути навички підготовки правових висновків та консультацій щодо проблемних ситуацій, пов'язаних із правовою охороною суб'єктів медіа права України.

- СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур конституційного, цивільного, господарського, адміністративного судочинства в Україні при вирішенні спорів щодо захисту прав в сфері медіа.

- СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності із використанням норм цивільного права, цивільного-процесуального права, господарського права, господарсько-процесуального права тощо для захисту суб'єктів інформаційних правовідносин.

- СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів при вирішенні спорів, пов'язаних із охороною прав у медіа сфері. Оцінювати та аналізувати діяльність представників суб'єктів медіа сфери та органів публічної адміністрації.

- СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості. Опанувати компетентності, пов'язані із підготовкою статутів засобів масової інформації, проектів судових рішень за результатами розгляду спорів щодо захисту прав та інтересів особи у разі порушення прав інформаційних відносин.

- Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи щодо доцільності використання тих чи інших форм охорони прав суб'єктів інформаційних відносин.

- Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу України, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження з метою формування навичок щодо обрання найбільш оптимальних та ефективних форм та способів захисту прав суб'єктів інформаційних відносин.

- Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності суб'єктів медіа права з використанням відкритих баз даних у мережі Інтернет, відповідних реєстрів, інформаційних матеріалів органів публічної адміністрації в Україні тощо.

- Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг щодо правової охорони медіа, зокрема із використанням судових реєстрів іноземних держав, реєстрів суб'єктів медіа права. Уміти надавати консультації щодо захисту прав суб'єктів інформаційних правовідносин із використанням дистанційних форм комунікації.

- Використовувати передові знання і методики в сфері охорони прав медіа суб'єктів у процесі правотворення та правозастосування інститутів інформаційного права.

- Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів медіа права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу, враховуючи положення та вимоги щодо членства в ЄС.

- Аналізувати та оцінювати практику застосування інституту інформаційного права з метою систематизації та уніфікації форм правової охорони прав суб'єктів медіа.

- Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування шляхом вироблення навичок із підготовки та оформлення заяв, клопотань, претензій та скарг необхідних для швидкого та оперативного реагування на факти порушення прав в інформаційній сфері.

- Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (члени Національної Комісії з питань телебачення та радіомовлення, юрисконсульти, судді тощо).

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1: Інформаційне право

Тема 1. Поняття та сутність інформаційного права. Інформаційні відносини.

Інформаційне право України: поняття, загальна характеристика, історико-правові аспекти становлення та розвитку інформаційного права України.

Інформаційне право як комплексна галузь законодавства. Співвідношення інформаційного права, ІТ права та медіа права.

Джерела та форми правового регулювання інформаційного права.

Інформаційні відносини: поняття, ознаки, види інформаційних відносин. Суб'єкти інформаційних відносин.

Тема 2-3. Інформація як об'єкт інформаційних відносин.

Поняття свободи слова та права на інформацію: гарантії їх забезпечення. Цензура. Суспільна мораль. Пропаганда.

Поняття та сутність інформації. Види інформації. Режими інформації. Доступ до інформації: відкритої, з обмеженим доступом, конфіденційної, службової, інформації, що містить державну таємницю.

Правове регулювання доступу до публічної інформації. Порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації.

Реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом. Доступ до інформації про особу.

Право на прайвесі. Захист персональних даних.

Відповідальність за порушення законодавства про інформацію. Відповідальність за поширення неправдивої інформації про фізичну особу, підприємця, юридичну особу. Спростування неправдивої інформації. Відшкодування моральної шкоди.

Тема 4. Правові основи діяльності засобів масової інформації в Україні.

Поняття та види ЗМІ. Організація діяльності друкованих засобів масової інформації (ЗМІ). Право на заснування ЗМІ. Державна реєстрація ЗМІ. Статут ЗМІ. Органи та посадові особи ЗМІ. Гарантії діяльності ЗМІ.

Державний контроль за діяльністю ЗМІ. Відповідальність за порушення свободи діяльності друкованих ЗМІ.

Тема 5. Правове положення журналіста.

Конституційно-правові положення про журналістську діяльність. Міжнародні стандарти та принципи журналістської діяльності. Журналістська етика. Правовий статус журналіста. Права при виконанні службових обов'язків. Обов'язки журналіста. Гарантії діяльності журналістів. Охорона та захист журналіста при виконанні службових обов'язків. Охорона прав інтелектуальної власності журналіста. Відповідальність журналіста у разі порушення права особи на інформацію.

Тема 6. Правові основи діяльності телебачення і радіомовлення України.

Поняття та організація діяльності телебачення.

Поняття та організація діяльності радіомовлення.

Правовий статус «Національної суспільної телерадіокомпанії України» (основні завдання, статут, правління, наглядова рада, ревізійна комісія).

Державне регулювання діяльності телебачення та радіомовлення.

Державний контроль за діяльністю телебачення та радіомовлення.

Відповідальність за порушення законодавства про інформацію.

Кінематографічне право: поняття, правове регулювання, державна політика та підтримка в сфері. Інтелектуальна власність у сфері кінематографії.

Музичне право: поняття, правове регулювання, державна політика та підтримка в музичній сфері. Інтелектуальна власність в музичній сфері.

Тема 7. Законодавче регулювання видавничої справи в Україні.

Організація і здійснення видавничої справи. Обмеження права у видавничій справі.

Правове положення замовників та видавців. Розповсюдження видавничої продукції. Припинення діяльності суб'єкта видавничої справи. Відповідальність суб'єкта видавничої справи.

Державна політика щодо видавничої справи. Книжкова палата України.

Поняття та правове регулювання бібліотечної справи. Поняття та правове регулювання архівної справи. Поняття та правове регулювання музейної справи.

Тема 8. Інформація у цифровому середовищі.

Поняття та сутність мережі Інтернет та «цифрового середовища», їх співвідношення.

Інтернет-сайт як об'єкт інтелектуальної власності. Хостинг. Правовий статус власників та адміністраторів сайтів. Політика приватності сайту.

Порядок розміщення інформації на сайті. Відповідальність за розміщення інформації на сайті.

Правова природа соціальних мереж. Правовідносини між користувачами, користувачам та адміністратором соціальної мережі. Порушення прав користувачів соціальних мереж.

Державна політика у цифровому середовищі. Інформаційна безпека.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с р		л	п	ла б	ін д	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. ІТ ПРАВО												
ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНО ГО ПРАВА. ІНФОРМАЦІЙНІ ВІДНОСИНИ.	15	2	2			1 1	17	2	2			13
ТЕМА 2-3. ІНФОРМАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ІНФОРМАЦІЙНИ Х ВІДНОСИН.	15	4	4			1 1	15	2				13
ТЕМА 3. Правові основи діяльності засобів масової інформації в Україні.	15	2	2			1 1	16		2			14
ТЕМА 5. ПРАВОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ЖУРНАЛІСТА.	15	2	2			1 1	15	2				13
ТЕМА 6. ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕНН Я УКРАЇНИ.	15	2	2			1 1	16		2			14
ТЕМА 7. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ.	15	2	2			1 1	13					13
ТЕМА 8. ІНФОРМАЦІЯ У	15	2	2			1 1	14					14

ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ													
УСЬОГО ГОДИН	90	16	1 6			8 8	90	6	6				10 8

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин денна	Кількість Годин заочне
1	ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА. ІНФОРМАЦІЙНІ ВІДНОСИНИ.	2	2
2	ТЕМА 2-3. ІНФОРМАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН.	4	2
3	ТЕМА 4. ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ.	2	
4	ТЕМА 5. ПРАВОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ЖУРНАЛІСТА.	2	2
5	ТЕМА 6. ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.	2	
6	ТЕМА 7. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ.	2	
7	ТЕМА 8. ІНФОРМАЦІЯ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	2	
Усього годин		16	6

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин денна	Кількість Годин заочне
1	ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА. ІНФОРМАЦІЙНІ ВІДНОСИНИ.	2	2
2	ТЕМА 2-3. ІНФОРМАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН.	4	2
3	ТЕМА 4. ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ.	2	2
4	ТЕМА 5. ПРАВОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ЖУРНАЛІСТА.	2	
5	ТЕМА 6. ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.	2	2
6	ТЕМА 7. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ.	2	
7	ТЕМА 8. ІНФОРМАЦІЯ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	2	
Усього годин		16	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва змістового модуля ІТ ПРАВО	Кількість аудиторних годин

		Денна форма	Заочна форма
1	ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА. ІНФОРМАЦІЙНІ ВІДНОСИНИ.	11	13
2	ТЕМА 2-3. ІНФОРМАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН.	22	13
3	ТЕМА 4. ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ.	11	14
4	ТЕМА 5. ПРАВОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ЖУРНАЛІСТА.	11	13
5	ТЕМА 6. ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.	11	14
6	ТЕМА 7. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ.	11	13
7	ТЕМА 8. ІНФОРМАЦІЯ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	11	14
УСЬОГО ГОДИН		88	108

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;
- забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного й пошукового характеру);

Також застосовуються методи, пов'язані з контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, практичне заняття.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Методи проведення поточного контролю під час навчальних занять визначаються кафедрою і здійснюються шляхом усного опитування студентів, проведення контрольних робіт, виконання завдань та вирішення задач із практичних проблем. Проміжний контроль здійснюється шляхом проведення модулів (модульний контроль). Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання шляхом проведення іспиту. Форма проведення заліку – письмова, усна, тестова тощо - затверджується кафедрою.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Поточна успішність	Модуль	Сума
T1 – T8	50	100
50		

Оцінювання знань студента здійснюється за 100 бальною шкалою

Шкала оцінювання: університету, національна та ECTS

оцінка в балах	оцінка ECTS	визначення	екзаменаційна оцінка
90-100	A	відмінно	відмінно
81-89	B	дуже добре	добре
71-80	C	добре	
61-70	D	задовільно	задовільно
51-60	E	достатньо	
до 51	FX	незадовільно з правом перездачі	незадовільно
до 51	F	незадовільно без права перездачі	

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набуті знання до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні предмету.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Література:

1. Андрусів У. Б. Щодо питання особистих немайнових прав організацій мовлення / У. Б. Андрусів // Часопис Київського університету права. – 2011. – № 1. – С. 215–220.
2. Багмет М. Порівняльний аналіз здійснення медіа-реформ у Західній Європі та Україні / М. Багмет, Ю. Палагнюк // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. – К., 2008. – Вип. 12. – С. 233–242.
3. Бурило Ю. Організаційно-правові засади захисту суспільної моралі в Україні / Ю. Бурило // Правова інформатика. – 2006. – № 3. – С. 32–39.
4. Бурило Ю. Про правовий режим веб-сайту як засобу масової інформації в Україні / Юрій Бурило // Юридична Україна. – 2011. – № 12. – С. 26–30.
5. Гуз А. М. Історія захисту інформації в Україні та провідних країнах світу: Навч. посібн./ А. М. Гуз. – К. : КНТ, 2007. – 260 с.
6. Костянчук С. Захист авторських прав журналістів за українським законодавством / С. Костянчук // Юридичний Радник. – 2008. – № 2. – С. 69–74.
7. Красноступ Г. М. Правове регулювання Інтернет-засобів масової інформації / Г. М. Красноступ // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2010. – № 3. – С. 82–87.
8. Кузнецова О. Д. Правої норми журналістики України: Посібник / О. Д. Кузнецова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 352 с.
9. Марущак А. І. Інформаційне право: доступ до інформації: Навч. посібн./ А. І. Марущак. – К. : КНТ, 2007. – 532 с.
10. Основи інформаційного права України: навч. посібн. / В. С. Цимбалюк, В. Д. Гавловський, В. М. Брижко: за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калоюжного та П. В. Мельника. 2-ге вид., перероб і доп. – Знання, 2009. – 414 с.
11. Остапчук М. Я. Особливості авторсько-правової охорони складових елементів аудіовізуального твору / М. Я. Остапчук // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 3. – С. 283–288.
12. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія / В. С. Цимбалюк. – К.: «Освіта України», 2010. – 388 с.
13. Деніел Саймонс. Стисло про дифамацію: основні концепції законодавства про захист репутації. / Посібник для активістів. – Видання інституту Медіа Права. – Київ. – 2008.

14. Законодавство та практика засобів масової інформації. – К.: ЦВП, 1996; Права людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. – К.: Юрінформ, 1992;
15. Європейські стандарти в галузі свободи слова. – К. : Ін Юре, 2002. – 232 с. – (Права людини в міжнародних актах).
16. Середюк-Буз В. В. Американська парадигма обмеження свободи масової інформації [Електронний ресурс] / В. В. Середюк-Буз // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 717–721. – Режим доступу : <http://archive.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11cvvcmi.pdf>
17. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні: Станом на 1 січня 2001 р. – К.: Юрінком Інтер, 2001;
18. Роль ЗМІ в процесах державотворення. – К.: ЦВП, 1998;
19. Серьогін В. О. Право на недоторканність приватного життя (прайвесі) у конституційно-правовій теорії та практиці / В. О. Серьогін. – Х. : ФІНИ, 2010. – 608 с.
20. Слінько Т. М. Свобода вираження поглядів у рішеннях Європейського суду з прав людини та загальні критерії її обмеження [Електронний ресурс] / Т. М. Слінько, В. В. Середюк // Форум права. – 2009. – № 3. – Режим доступу : <http://archive.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2009-3/09ctmkio.pdf>
21. Соціокультурні аспекти права на комунікацію. – К.: ЦВП, 1997;
22. Сучасна політична культура та мас-медіа: Зб. наук. праць. – К.: Фондація “Суспільність”, 1998.
23. Кузнецова О.Д. Журналістська етика та етикет: Основи теорії, методики, дослідження трансформації незалежних видань України, регулювання моральних порушень: Монографія. – Л.: Світ, 1998. – 411 с.
24. Кузнецова О. Ціннісноетичне регулювання журналістської діяльності в Україні // Збірка наук. праць Науково-дослідного центру періодики. – Л., 2000. – Вип. 7. – С. 185 – 191.
25. Кузякин А.П. Реклама и PR в мировой экономике: Учеб. пособие. – М.: Проспект, 2002. – 319 с.
26. Стандарти Ради Європи у сфері медіа. Законодавчий бюллетень. - IREX UMedia 2005 // http://www.archives.gov.ua/International/R_E_final.pdf.
27. Другий проміжний звіт за результатами незалежного моніторингу висвітлення в онлайн-медіа та соціальній мережі Facebook місцевої виборчої кампанії в Україні / О. Бурмагін, Д. Дуцик, Є. Кузьменко, О. Юркова. – К., 2020. – 203 с.
28. МЕДІА ТА ВИБОРИ. Збірник документів Ради Європи. - Рада Європи, липень 2019 р. Електронний доступ : <https://rm.coe.int/fm-media-elections-2019-web/168096fa4f>
29. The Tallinn Guidelines on National Minorities and the Media in the Digital Age & Explanatory Note (2019, February). URL: <https://www.osce.org/hcnm/tallinn-guidelines?download=true>
30. Tuneva M. (2011). Diversity Reporting Handbook. URL: http://www.cestim.it/argomenti/08media/2011-Diversity-Reporting-Handbook_EN.pdf

11. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Про Суспільне телебачення і радіомовлення України: Закон України від 17.04.2014. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – №27. – Ст.904.
2. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – №32. – Ст.314.
3. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – №34. – Ст.481.
4. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20.11.2003. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №14. – Ст. 192.
5. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23.09.1997. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №49. – Ст. 299.
6. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23.09.1997. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №50. – Ст. 302.
7. Про видавничу справу: Закон України від 05.06.1997. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №32. – Ст. 206.
8. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №39. – Ст.181.
9. Про інформаційні агентства: Закон України від 28.02.1995. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – №13. – Ст.83.
10. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21.12.1993. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №10. – Ст.43.
11. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №48. – Ст.650.
12. Положення про веб-ресурси Верховної Ради України: затверджено Розпорядженням Голови Верховної Ради України від 19.05.2015. // Електронний ресурс
13. Положення про забезпечення доступу до публічної інформації у Міністерстві освіти і науки України: затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 04.09.2014. // Офіційний вісник України. – 2014. – №29. – Ст. 2273.
14. Рекомендації парламентських слухань на тему: «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні»: схвалено Постановою Верховної Ради України від 03.07.2014. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – №33. – Ст. 1163.
15. Положення про акредитацію журналістів і технічних працівників засобів масової інформації при Верховній Раді України: затверджено постановою Верховної Ради України від 01.07.2014. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – №32. – Ст. 1156.
16. Порядок користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам: затверджено наказом Міністерства юстиції України від 19.11.2013. // Офіційний вісник України. – 2013. – №92. – Ст. 3435.

17. Правила надання та отримання телекомунікаційних послуг: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2012. // Офіційний вісник України. – 2012. – №29. – Ст. 1074.
18. Правові засади діяльності журналістів в Україні: Роз'яснення Міністерства юстиції України від 04.10.2011. //
19. Положення про забезпечення доступу до публічної інформації у Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ: затверджено наказом керівника апарату Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ 16.05.2011. // Електронний ресурс
20. Положення про забезпечення доступу до публічної інформації у Верховному суді України: затверджено наказом керівника апарату Верховного суду України 06.05.2011. // Електронний ресурс
21. Положення про Державний реєстр друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності: затверджено наказом Міністерства юстиції України від 21.06.2007. // Офіційний вісник України. – 2007. – №46. – Ст. 1921.
22. Положення про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації: затверджено наказом Міністерства юстиції України від 21.02.2006. // Офіційний вісник України. – 2006. – №6. – Ст. 19.
23. Рекомендація № (96)4, ухвалена Комітетом міністрів Ради Європи 3 травня 1996 року «Про захист журналістів за умов конфліктів і тиску»
24. Резолюція № 2 Ради Європи «Свободи журналістів і права людини» від 7-8 грудня 1994 р.
25. Рекомендація № (2003)13 Комітету Міністрів ради Європи державам-членам стосовно надання інформації через засоби масової інформації щодо висвітлення кримінальних процесів від 10 липня 2003 р.
26. Рекомендація № (2000)7 Комітету Міністрів ради Європи «Про право журналістів не розкривати свої джерела» від 8 березня 2000 р.
27. Рекомендація № (2002)2 Комітету Міністрів ради Європи «Про доступ до офіційних документів» від 21 лютого 2002 р.
28. Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи № 1003 (1993) «Про етичні принципи журналістики»
29. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про інформацію (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України): оглядовий лист Вищого господарського суду України від 12.06.2014. // Електронний ресурс
30. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України): оглядовий лист Вищого господарського суду України від 19.11.2013. // Електронний ресурс
31. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності: постанова Вищого господарського суду України від 17.10.2012. // Електронний ресурс

32. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: постанова Верховного суду України від 27.02.2009. // Електронний ресурс
33. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про інформацію: Лист Вищого господарського суду України від 28.03.2007. // Електронний ресурс

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Верховна Рада України

<http://www.rada.gov.ua>

Верховний Суд

<http://www.supreme.court.gov.ua>

Кабінет Міністрів України

<http://www.kmu.gov.ua>

Міністерство юстиції України

<http://www.minjust.gov.ua>

Інформаційно-пошукова системи по законодавству

"Ліга": <http://www.liga.kiev.ua/>

<http://www.nau.kiev.ua/>

www.lawukraine.com

www.pravovik.com.ua

Єдиний державний реєстр судових рішень України

www.reyestr.court.gov.ua